

petrol kanunu'nda değişiklik yapılmaya hazırlanılıyor

Medyada yer alan ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'nın Türk Petrol Kanunu'nun Bakanlar Kurulu'nda imzaya açıldığı ve TBMM gündemine alınacağı yönündeki beyanatlarına ilişkin ortak basın açıklaması yapıldı.

Son zamanlarda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'nın medyada çıkan beyanatlarından, Türk Petrol Kanunu'nun Bakanlar Kurulu'nda imzaya açıldığı ve TBMM gündemine alınacağı anlaşılmaktadır.

16 Mart 1954 tarihli 6326 sayılı Petrol Kanunu, bilindiği gibi arama, üretim gibi ruhsata tabi faaliyetlerle birlikte, rafinaj, dağıtım, pazarlama ve boru hatları ile taşıma gibi belgeye tabi faaliyetleri de düzenlemekteydi. 18 Nisan 2001 tarih, 4646 sayılı Doğal

Gaz Piyasası Kanunu ve 4 Aralık 2003 tarih, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu ile petrolün aranması ve üretilmesi dışında kalan ve belgeye tabi faaliyetleri içeren düzenlemeler 6326 sayılı Kanundan ayrılarak piyasa kanunları içine alınmıştır. Bu aşamada, 6326 sayılı Petrol Kanunu'nun yeniden düzenlenmesi durumu ortaya çıkmış ve bu kapsamda, beş yıl önce TBMM'de kabul edilen ancak, dönemin Cumhurbaşkanı'nın bazı maddelerinin yeniden görüşülmesi için meclise iade ettiği 5574 sayılı Türk Petrol Kanunu, amacının aksine yerli petrolün aranmasını değil, mevcut kısıtlı üretimi teşvik edici nitelikte olması, devleti gelir kaybına uğratması nedeniyle tüm kamuoyunun haklı eleştirilerini almıştır. Geride kalan 5 yıllık dönem-

de beklemede tutulan Petrol Kanunu yeniden gündeme alınmış bulunmaktadır.

TMMOB' ne bağlı odalar ve meslek kuruluşları olarak yeni Petrol Kanunu'na ilişkin bugüne kadar dile getirdiğimiz önerilerimizi bir kez daha kamuoyuyla paylaşmayı gerekli görüyoruz.

Mevcut yasada yer almakta olan ve yeraltı kaynaklarının "milli menfaatlere uygun olarak" aranması, üretilmesi ve değerlendirilmesi hususunun yasa metni içerisinde yer alması Kamu yararı açısından zorunludur.

Petrol ve doğalgaz açısından, ülkemizin büyük oranda dışa bağımlılığı ve jeopolitik konumu göz önüne alındığında, bu stratejik ham maddelerin devlet eliyle aranmasının ve üretilmesinin önemi ortadadır. Özellikle Akdeniz ve Kıbrıs eksenli yaşanan gelişmeler, ülkemizin milli bir petrol şirketine sahip olmasının gerekliliğini göstermiştir. Bu nedenle, mevcut 6326 sayılı Kanun metninde yer almakta olan Türkiye Petrolleri A.O. (TPAO)'nın Devlet adına petrole ilgili araştırma izni, arama ve işletme ruhsatı alma hakkının korunması gereklidir.

Ülke arz güvenliği ve memleket ihtiyacı açısından ihtiyaç duyulması halinde, yurt içinde üretilen petrolün tümü veya bir kısmının piyasa fiyatından yurt içi rafinerilerce satın alınabilmesi hususunda Bakanlar Kurulu'nun yetkilendirilmesi gerekmektedir. Bu düzenleme ile, 1974 Kıbrıs Barış Harekatı esnasında yaşanan ambargo benzeri durumlarda, ülkemiz enerji arz güvenliğinin korunması sağlanmış olacaktır.

Uluslararası örnekleri ve petrol fiyatlarının yüksek seyri de göz önüne alındığında, işletme ruhsatı sürelerinin, 6326 sayılı Petrol Kanunu'nda olduğu gibi, 20 yıl olması, iki kez onar yıla kadar Bakanlık onayı ile uzatılabilmesi uygun olacaktır.

Tüm Dünya örneklerinde olduğu gibi, üretim sahalarının ülkemizde de işletme süresi bitiminde devlete dönmesi sağlanmalıdır. Bu kapsamda, bu sahaların devlet adına petrol faaliyetlerini yürüten ve gelecekte yapılacak düzenlemelerde bu kurumun kendi öz kaynakları ile aramacılık yapabilmesini teminen bu sahaların TPAO'ya verilmesinin yasa metninde yer alması gerekmektedir. Mevcut Kanun kapsamında, işletme ruhsatı süresi bitiminde, müzayede öncesinde petrol sahalarının öncelikle TPAO'ya sorulması, işletme haklarını alması halinde TPAO'ca bu ruhsatların işletilmesine devam edilmesi, TPAO'ya ait mevcut

sahaların üretim yaptığı sürece TPAO uhdesinde kalmasına yönelik düzenlemeler yapılmalıdır.

Özellikle yüksek petrol fiyatları ve dünya ölçeğinde oldukça düşük oranda olduğu bilinen devlet hissesi oranının mevcut oranda (üretimin sekizde biri) kalması gereklidir. Üretimi güç olan ve rafinerilerce tercih edilmeyen ağır petrolerin üretiminin teşvikine yönelik indirim oranlarının yasa metnine konulması yerinde olacaktır.

Ülke arz güvenliği açısından önem taşıyan yeraltı depolarının artırılmasına yönelik olarak mevcut sahalarda üretimin bitmesini takiben depolama amaçlı kullanılması halinde sahayı işletene öncelik verilmesi yasa metninde yer almalıdır.

Petrol arama ve üretim faaliyetleri esnasında çevreye verilebilecek zararın önlenmesine yönelik düzenlemeler ve teminatların yasa metnine konulması gerekmektedir.

Yerli ve yabancı yatırımcı arasında vergilendirmede yerli üreticinin aleyhine olan bir uygulama söz konusu olmamalıdır.

Arama faaliyetlerinin teşvik edilmesi amacıyla, Petrol arama ve üretim şirketlerinin kalkınmada öncelikli iller dahilinde yaptıkları faaliyetlerde, bu illere uygulanan teşviklerden yararlandırılmaları yerinde olacaktır.

Bizler, ana başlıklar olarak yukarıda açıklanan konuları içeren bir "TÜRK PETROL KANUNU" ile ülkemizin menfaatlerinin en üst düzeyde korunacağına inanıyor, bunları içeren yeni bir kanuna tam destek veriyor ve ülkemiz enerji sorununun çözümüne bu kanunun ciddi destek olacağı konusunda birleşiyoruz.

Ancak, yukarıda maddeler halinde sıralanan ve hemfikir olunan konulardan herhangi birisinin yeni kanunda yer almaması, kanunun amacına hizmet etmemesine yol açacaktır. Bu şartlarda bir kanunun ülkemiz menfaatlerine uygun olmayacağı inancıyla destek veremeyeceğimizi beyan ediyor ve böyle bir kanunun ülkemiz enerji sorununa katkı koyacağına inanıyoruz.

Konunun takipçisi olan bizler, yasa taslağının ortaya çıkmasının ardından kamuoyunu bilgilendirmeye devam edeceğiz.

TMMOB JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

TMMOB PETROL MÜHENDİSLERİ ODASI

PETROL İŞ SENDİKASI

TÜRKİYE PETROL JEOLGLARI DERNEĞİ